

C/2024/1573

5.3.2024.

Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o temi „Jačanje multilateralizma i temeljnih međunarodnih načela u interesu poretka koji se zasniva na pravilima u svijetu koji se brzo mijenja – važnost doprinosa civilnog društva sustavu UN-a”

(samoinicijativno mišljenje)

(C/2024/1573)

Izvjestitelj: **Christian MOOS**

Suizvjestiteljica: **Tanja BUZEK**

Odluka Plenarne skupštine:	25.1.2023.
Pravna osnova:	pravilo 52. stavak 2. Poslovnika (samoinicijativno mišljenje)
Nadležna stručna skupina:	Stručna skupina za vanjske odnose
Datum usvajanja u Stručnoj skupini:	16.11.2023.
Datum usvajanja na plenarnom zasjedanju:	14.12.2023.
Plenarno zasjedanje br.:	583
Rezultat glasanja (za/protiv/suzdržani):	194/8/17

1. Zaključci i preporuke

1.1. Europski gospodarski i socijalni odbor (EGSO) ponovno ističe obvezu europskih institucija da promiču opće vrijednosti iz članka 2. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) i da poštuju načela Povelje Ujedinjenih naroda (UN).

1.2. EGSO i civilno društvo očekuju od UN-a da ostvari svoje ciljeve očuvanja mira i sigurnosti, podupiranja održivog razvoja i provedbe ljudskih prava u korist sve većeg broja ljudi. Doprinos civilnog društva ključan je za pronalazak i provedbu rješenja na terenu, postizanje ciljeva održivog razvoja, promicanje pravedne tranzicije i borbu protiv klimatskih promjena.

1.3. UN je jedina organizacija u kojoj zemlje sa sličnim i različitim stajalištima i dalje raspravljaju o širokom rasponu područja politika. Međutim, pojedinačne države članice mogu ometati rad te organizacije i onemogućiti joj pružanje odgovora na trenutačne krize i izazove. Državama članicama koje krše Povelju UN-a ili svoje obveze u okviru sporazumâ ili konvencija UN-a trebalo bi uskratiti potpuno ostvarivanje prava sudjelovanja i glasanja.

1.4. Civilno društvo, uključujući socijalne partnere, od EU-a i njegovih država članica očekuje da se više nego ikad prije obvežu na jačanje UN-a sveobuhvatnom reformom te organizacije. Kako bi UN bio spreman na sve veće izazove i kako bi se uspostavio konsenzus o zajedničkim vrijednostima i normama, upravljanje tom organizacijom treba postati reprezentativnije, uključivije i djelotvornije. Da bi se osigurala ujednačenija zastupljenost, globalni jug treba imati veći utjecaj u UN-u.

1.5. UN mora dodatno razviti svoj integrirani sustav organizacija civilnog društva uspostavom, među ostalim, sustava savjetovanja na razini cijelog UN-a o ključnim inicijativama i prava na podnošenje predstavnosti kako bi se povećala uključenost građana, organizacija civilnog društva, socijalnih partnera, poslovnih organizacija i drugih dionika, s posebnim naglaskom na veću zastupljenost žena, mladih i ranjivih skupina. Veću pozornost, potporu i priznanje trebalo bi pružiti glavnim skupinama i drugim dionicima.

1.6. EGSO smatra da je, iako je određeni napredak postignut, potrebno poboljšati koordinaciju na razini EU-a. U svim tijelima UN-a i povezanim institucijama EU bi trebao nastupati i djelovati jedinstveno. Doprinos EGSO-a⁽¹⁾ prvom dobrovoljnom pregledu EU-a u pogledu provedbe Programa održivog razvoja do 2030. i njegovo sudjelovanje tijekom službenog izlaganja EU-a na Političkom forumu na visokoj razini 2023. primjeri su koje institucije EU-a trebaju slijediti i primjeri strukturiranog angažmana europskog civilnog društva i ulogu koju EGSO može imati u tom kontekstu kao posrednik.

1.7. Uz uvođenje donošenja odluka kvalificiranom većinom, potrebno je razmotriti i reformu Ugovora EU-a u području vanjske, sigurnosne i obrambene politike kako bi se poboljšala mogućnost djelovanja EU-a i povećao njegov utjecaj u UN-u.

1.8. EGSO se zalaže da se njegova stajališta u većoj mjeri uzimaju u obzir u postupcima formuliranja zajedničkog stajališta EU-a o svim pitanjima koja se odnose na UN, da u većoj mjeri surađuje s izaslanstvima EU-a i država članica u UN-u i da razvije plan za bolju suradnju s tijelima UN-a koja su relevantna za njegov rad.

2. Izazovi za multilateralizam, za svjetski poredak zasnovan na pravilima i za UN

2.1. Kao zajednice vrijednosti, EU i UN dijele ciljeve promicanja multilateralizma i svjetskog poretka zasnovanog na pravilima te očuvanja mira i sigurnosti.

2.2. U nastojanjima da se postigne održivi razvoj za sve narode i odgovori na zajedničke globalne izazove, UN je jedini globalni okvir za pronalazak zajedničkih rješenja i obuhvaća sva područja, što omogućuje suradnju i s partnerima i s protivnicima EU-a. Brojne specijalizirane agencije UN-a, kao što su Međunarodna organizacija rada (MOR) i Organizacija UN-a za hranu i poljoprivredu (FAO) te njihovi programi i fondovi, uključujući Konferenciju UN-a o trgovini i razvoju (UNCTAD) i Program UN-a za zaštitu okoliša (UNEP), osiguravaju opsežnu institucijsku i tematsku platformu.

2.3. Rusija svojom ratnom agresijom na Ukrajinu krši načela Povelje UN-a i međunarodno pravo.

2.4. Val autokratskih težnji smanjuje broj demokracija u Europi i cijelom svijetu. Autokracije dovode u pitanje vrijednosti i norme, osobito ljudska prava i vladavinu prava, koji su zapisani u Povelji UN-a i Povelji Europske unije o temeljnim pravima. Čak se i u liberalnim demokracijama, pa i unutar EU-a, daje prednost vlastitim interesima umjesto tim načelima.

2.5. UN, koji je osnovan 1945. kao odgovor na strahote Drugog svjetskog rata i usmjeren na zapad, ne može u dovoljnoj mjeri predstavljati države članice koje nisu članice Vijeća sigurnosti. Nedovoljno su zastupljene prije svega zemlje u razvoju. Međutim, jednaka je zastupljenost nužna kako bi se stabilizirao konsenzus o zajedničkim vrijednostima i normama.

2.6. Radi pružanja doprinosa ostvarenju 17. cilja održivog razvoja (partnerstva za ciljeve), nekoliko je tijela UN-a uspostavilo vlastite postupke za suradnju s dionicima, uključujući civilno društvo. Kako bi se UN demokratizirao i osnažio za pružanje odgovora na postojeće izazove, suradnja s civilnim društvom trebala bi se provoditi na sustavniji način.

2.7. UN i dalje predstavlja jedini globalni okvir prikladan za provedbu globalnih rješenja u suočavanju s klimatskih promjenama i ublažavanju njihovih učinaka. Bez pravedne tranzicije, kojom se poštuje pravo svakog društva na održivi razvoj, nastat će novi sukobi koji će prisiliti više ljudi na bijeg iz svojih zemalja.

2.8. Pandemija bolesti COVID-19 razotkrila je ranjivost naših društava na iznenadne krize i time dodatno pogoršala nejednaku raspodjelu bogatstva i životnih uvjeta između globalnog sjevera i juga. Dok su se zemlje s visokim prihodima vratile na razine društvenog i gospodarskog razvoja iz razdoblja prije pandemije bolesti COVID-19, zemljama s niskim prihodima za to će trebati godine.

3. UN u 21. stoljeću

3.1. EGSO priznaje doprinos UN-a očuvanju mira i sigurnosti, pružanju potpore ljudskim pravima i poticanju održivog razvoja tijekom proteklih 77 godina. To je najbolji dokaz da je UN i dalje jedina platforma za zajedničko rješavanje globalnih izazova.

⁽¹⁾ EESC contribution to EU-level Voluntary Review of the implementation of the 2030 Agenda (SDGs) (Doprinos EGSO-a dobrovoljnom pregledu na razini EU-a u pogledu provedbe Programa održivog razvoja do 2030.).

3.2. EGSO podržava reformu UN-a i poziva sve države članice da se da se angažiraju na prilagođavanju te organizacije promjenjivom geopolitičkom okruženju. Osobito poziva države članice EU-a da, uz aktivnu uključenost organizacija civilnog društva, koordiniraju i promiču zajedničku viziju i stajalište.

3.3. EGSO podržava rad Savjetodavnog odbora na visokoj razini za djelotvoran multilateralizam i smatra da dokument *A Breakthrough for People and Planet* ⁽²⁾ predstavlja važan doprinos razvoju konkretnih preporuka za reformu UN-a.

3.4. EGSO smatra da je sastanak na vrhu o budućnosti prilika da EU, njegove države članice, građani i civilno društvo aktivno rade na reformi. EGSO-ovim vlastitim primjerom najbolje prakse – uključivanjem izaslanika/izaslanice mladih u izaslanstvo EGSO-a ⁽³⁾ na Konferenciji UN-a o klimatskim promjenama ⁽⁴⁾ – i inicijativom izaslanika glavnog tajnika UN-a za mlade, na pertinentan se način daje mladima glas. EGSO ističe Komisijin Akcijski plan za mlade u okviru vanjskog djelovanja EU-a za razdoblje 2022. – 2027. i vjeruje da to može biti referentna točka za inicijative UN-a i aktivnosti EU-a na forumu u okviru UN-a.

3.5. „Novi program za mir” prilika je za pružanje novih mogućnosti UN-u u području sprečavanja sukoba te uspostave i očuvanja mira. Međutim, kako bi UN-ov rad na postizanju mira bio djelotvorniji, potrebna je reforma postupka odlučivanja unutar te organizacije, uključujući Vijeće sigurnosti UN-a.

3.6. Rješenja koja vode do pravedne tranzicije mogu biti djelotvorno sredstvo sprečavanja sukoba. Ona obuhvaćaju promicanje kolektivnog pregovaranja na svim razinama kako bi se predvidjele promjene u niskougličnom gospodarstvu i mjerama za ublažavanje učinaka klimatskih promjena te upravljalo njima, čime se svim društvima pruža prilika za održiv razvoj, poboljšavaju uvjeti rada i postižu ciljevi održivog razvoja.

3.7. EGSO pozdravlja ambiciju UN-a da u svojim aktivnostima sprečavanja i rješavanja sukoba poseban naglasak stavi na zaštitu žena, djece i ranjivih skupina. U tu bi svrhu glavne skupine i drugi dionici trebali dobiti veći utjecaj, potporu i priznanje.

3.8. EGSO ponovno ističe da globalno jamstvo prava iz Opće deklaracije o ljudskim pravima mora postati glavni prioritet budućeg rada UN-a.

3.9. Ciljevi održivog razvoja trebali bi služiti poboljšanju života svih ljudi, no čini se da se to obećanje ne ispunjava ⁽⁵⁾, kao što je istaknuto i u nedavnom mišljenju EGSO-a „EU i Program održivog razvoja do 2030.” ⁽⁶⁾ EU i njegove države članice imaju posebnu odgovornost u smanjenju nejednake raspodjele bogatstva između globalnog sjevera i juga i povećanju napora za postizanje ciljeva održivog razvoja do 2030.

3.10. Aktualni način upravljanja UN-a više ne odražava geopolitičku i društvenu stvarnost 21. stoljeća. Kako bi se ojačala potpora UN-u i zajedničkim normama i vrijednostima, upravljanje UN-om treba biti reprezentativnije, uključivije i djelotvornije. Zemlje u razvoju trebaju biti bolje zastupljene u Vijeću sigurnosti, kao i u svim drugim tijelima UN-a.

3.11. UN treba očuvati svoju međuvladinu strukturu i istodobno na uključiviji i transparentniji način surađivati s građanima, demokratskim građanskim organizacijama i pokretima, drugim dionicima, parlamentima, podnacionalnim tijelima i drugim službenim subjektima, uključujući glavne skupine i druge dionike, i pružati im dodatne prilike za sudjelovanje. U skladu sa 17. ciljem održivog razvoja, uključiv postupak odlučivanja u UN-u ključan je za postizanje njegovih ciljeva te ga treba dopuniti tako da bude odgovorniji i transparentniji.

3.12. UN će se smatrati legitimnim dionikom samo ako vlastite ciljeve ispuni u korist sve većeg broja ljudi. U tu svrhu postupci donošenja odluka u UN-u moraju postati učinkovitiji, transparentniji i manje podložni blokadama.

⁽²⁾ Savjetodavni odbor na visokoj razini za djelotvoran multilateralizam, *A Breakthrough for People and Planet: Effective and Inclusive Global Governance for Today and the Future* (Napredak za ljude i planet: djelotvorno i uključivo globalno upravljanje za današnjicu i budućnost), New York, 2023.

⁽³⁾ <https://www.eesc.europa.eu/en/initiatives/climate-change-conferences-cop/eesc-youth-delegate>.

⁽⁴⁾ Konferencija stranaka (COP) o Okvirnoj konvenciji UN-a o promjeni klime (UNFCCC).

⁽⁵⁾ Gospodarsko i socijalno vijeće Opće skupštine: *Progress towards the Sustainable Development Goals: Towards a Rescue Plan for People and Planet; Report of the Secretary-General* (Napredak u ostvarenju ciljeva održivog razvoja: plan spašavanja za ljude i planet, izvješće glavnog tajnika) (posebno izdanje) (A/78/80-E/2023/64, str. 2.).

⁽⁶⁾ Mišljenje EGSO-a „EU i Program održivog razvoja do 2030.: jačanje provedbe ciljeva održivog razvoja” (SL C, C/2024/876, 6.2.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2024/876/oj>).

3.13. UN-u su potrebna dostatna sredstva i kapaciteti kako bi se osiguralo uključivo donošenje odluka. Oni moraju biti prilagođeni civilnom društvu, čiji se kapaciteti uvelike razlikuju, te građanima i organizacijama iz cijelog svijeta omogućiti suradnju s UN-om.

4. EU u UN-u

4.1. U svrhu promicanja multilateralnih rješenja za globalne izazove, EU „uspostavlja odgovarajuće oblike suradnje s tijelima Ujedinjenih naroda i njihovim specijaliziranim agencijama” (članak 220. stavak 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije)

4.2. Budući da najviše pridonosi proračunu UN-a, da ima jednu stalnu članicu u Vijeću sigurnosti i da predstavlja više od 13 % svih članica UN-a, EU i njegovih 27 država članica mogli bi u UN-u imati velik utjecaj.

4.3. Međutim, EU i dalje ne uspijeva u potpunosti iskoristiti svoje resurse i preuzeti vodeću ulogu u rješavanju globalnih izazova u okviru UN-a, uz važne iznimke, primjerice, borbu protiv klimatskih promjena, u kojoj EU ima glavnu ulogu.

4.4. Formalno sudjelovanje EU-a u tijelima i agencijama UN-a i dalje je ograničeno. Napredak u tom smjeru predstavljalo je stjecanje posebnog promatračkog statusa u Općoj skupštini UN-a i njezinim podređenim tijelima 2011. (⁷), uključujući pravo na riječ i na usmeno iznošenje prijedloga i amandmana.

4.5. Unatoč ograničenom napretku u povećanju prava sudjelovanja, u većini tijela i agencija UN-a EU ima samo status promatrača. U područjima politike koja su u isključivoj nadležnosti EU-a, kao što je trgovina, Komisija u ime svih 27 država članica iznosi usklađeno stajalište, primjerice u okviru Komisije UN-a za međunarodno trgovačko pravo (UNCITRAL).

4.6. U većini područja politike u kojima UN djeluje EU često nema usklađeno stajalište zbog nedovoljne koordinacije među institucijama EU-a te između njih i država članica. EGSO poziva EU i sve države članice da povećaju vidljivost EU-a u UN-u kako bi se ojačao njegov utjecaj u toj organizaciji.

4.7. EGSO bi mogao pridati dodanu vrijednost u promicanje ciljeva UN-a, primjerice osiguravanjem platforme za dionike civilnog društva u okviru koje bi se sastajali i razmjenjivali informacije s predstavnicima UN-a. EGSO je u srpnju 2023. organizirao okrugli stol s visokim povjerenikom UN-a za ljudska prava (UNHCR) i stavio na raspolaganje stručno znanje vlastite Skupine za temeljna prava (⁸).

4.8. EGSO će razmotriti mogućnost uspostave trajne suradnje s glavnim skupinama i drugim dionicima i njihovim regionalnim koordinadorima kako bi se njihova stajališta predstavila tijelima EU-a i UN-a i kako bi se povećala vidljivost njihovih zahtjeva.

5. Razmatranja

5.1. S obzirom na institucionalnu ulogu EGSO-a kao savjetodavnog tijela, njegov širok raspon rada relevantan je za brojna tijela i agencije UN-a. Njegova se stajališta uzimaju u obzir kada EGSO izravno surađuje s različitim tijelima, agencijama i programima UN-a. Međutim, u cilju ostvarenja napretka potrebna je izrada strukturiranog i trajnog okvira kako bi se njegova stajališta pravodobno izrazila pomoću institucija EU-a.

5.2. EGSO se zalaže za strukturiran pristup kako bi se njegova stajališta o temama povezanim s UN-om u većoj mjeri uzela u obzir u slučajevima kada EU iznosi zajedničko stajalište UN-u. Izvjestitelji i izvjestiteljice EGSO-a moraju izravno i pravovremeno surađivati s glavnim akterima zaduženima za osmišljavanje zajedničkog stajališta EU-a.

5.3. EGSO se obvezuje da će poticati bližu suradnju s izaslanstvima EU-a i njegovih država članica u UN-u te očekuje da odgovarajući odjeli Europske komisije koji surađuju s UN-om i multilateralnim tijelima poduzimaju daljnje mjere na temelju njegovih mišljenja.

(⁷) Opća skupština UN-a: *Participation of the European Union in the work of the United Nations* (Sudjelovanje Europske unije u radu Ujedinjenih naroda) (A/RES/65/276).

(⁸) Konferencija EGSO-a o jačanju borbe za ljudska prava održana 20. srpnja 2023. u Bruxellesu (<https://www.eesc.europa.eu/hr/news-media/news/strengthening-fight-human-rights-eesc-president-exchanges-un-high-commissioner-volker-turk-and-csos>).

5.4. EGSO isto tako smatra da bi njegove stručne skupine trebale bolje surađivati da bi prevladale unutarnju rascjepkanost s obzirom na to da se naročito ciljevi održivog razvoja odnose na rad svih stručnih skupina. U cilju bolje koordinacije svih stručnih skupina i suradnje s predsjednikom EGSO-a, EGSO nalaže svim stručnim skupinama da razviju plan za bolju zastupljenost rada Odbora u UN-u i uspostave uključivije odnose s relevantnim tijelima UN-a. Postupkom mapiranja svih stručnih skupina ustanovit će se koja su tijela UN-a od ključnog interesa, uz navođenje tekućih aktivnosti i postojećih odnosa s tijelima i procesima UN-a kako bi se pokazalo trenutačno stanje i istražile mogućnosti za daljnju suradnju.

5.5. EGSO smatra da treba bolje koordinirati stajališta EU-a o pitanjima povezanim s UN-om. U skladu s odredbama članka 34. stavka 2. UEU-a o Vijeću sigurnosti, visoki predstavnik trebao bi zastupati stajalište EU-a u svim tijelima UN-a u ime svih država članica. Sve dok EU nema formalna prava sudjelovanja, zajedničko stajalište EU-a zastupat će predstavnici nacionalnih vlada i djelovati u skladu s time.

5.6. EGSO poziva visokog predstavnika EU-a da na raspravi o reformi UN-a preuzme vodeću ulogu u ime EU-a i njegovih država članica. Utjecaj na budućnost UN-a EU može imati samo ako se izjašnjava jednoglasno i zauzima jasna stajališta.

5.7. EGSO snažno podupire nastojanja Europske službe za vanjsko djelovanje da proširi opseg prava EU-a u okviru poboljšanog statusa promatrača kako bi se ona odnosila i na druga podređena tijela UN-a.

5.8. EGSO se zalaže da se civilnom društvu pruži snažan glas na sastanku na vrhu o budućnosti tako da se produbi njegova najnovija suradnja s Gospodarskim i socijalnim vijećem UN-a (ECOSOC). Vlade članica ECOSOC-a trebale bi se savjetovati i razmjenjivati stajališta s civilnim društvom i socijalnim partnerima u pogledu njihovih aktivnosti te redovitije podnositi izvješća na nacionalnoj razini. EGSO može osigurati forum za raspravu o radu ECOSOC-a.

5.9. Budući da sastanak na vrhu o budućnosti prepoznaje kao ključni trenutak za ispunjavanje postojećih međunarodnih obveza, posebno za ubrzanje provedbe ciljeva održivog razvoja i izgradnju novog programa za mir, EGSO će ojačati svoj unutarnji međusektorski pristup i nastaviti postojeći dijalog s tijelima UN-a kako bi se utvrdile mogućnosti za povećanje uloge civilnog društva u pripremama za sastanak na vrhu.

5.10. EGSO podržava ideju o uključivim savjetovanjima s civilnim društvom o novoj strukturi za uključivanje dionika u upravljanje UN-om tijekom cijelog postupka njezina osmišljavanja. Neka tijela UN-a već nude napredne mogućnosti sudjelovanja te bi više tijela UN-a trebalo slijediti taj primjer.

5.11. EGSO poziva EU da preuzme vodeću ulogu u povećanju prilika unutar sustava UN-a za suradnju s demokratskim organizacijama civilnog društva, uz pomoć EGSO-a. EU bi u okviru svoje vanjske politike trebao pridonijeti izgradnji kapaciteta civilnog društva u cijelom svijetu, uključujući mogućnost bolje suradnje s UN-om.

5.12. EGSO predlaže da se dodatno razvije praksa UNCITRAL-a, koji traži pisane doprinose dionika u okviru savjetovanja o glavnim inicijativama na razini cijelog UN-a, i da se uspostavi pravo na podnošenje predstavki UN-u, čime bi se građanima, organizacijama civilnog društva i drugim dionicima omogućilo izravno sudjelovanje.

5.13. EGSO poziva da se strukture UN-a pojednostavne i da postupci donošenja odluka budu transparentniji kako bi se povećala njegova legitimnost, a financijska osnova UN-a učinila održivijom.

5.14. EGSO podržava dugogodišnji poziv na reformu UN-a, uključujući Vijeće sigurnosti, kako bi se osigurala jednaka zastupljenost zemalja sa svih kontinenata i djelotvornije donošenje odluka koje pojedinačne države članice ne bi mogle u tolikoj mjeri ometati. Države članice UN-a, uključujući članice Vijeća sigurnosti, koje krše Povelju UN-a moraju izgubiti svoje pravo glasa sve dok ponovno ne počnu strogo poštovati međunarodno pravo. Države članice UN-a koje ne ispunjavaju svoje obveze na temelju sporazuma ili konvencija UN-a ne bi se smjele birati na vodeća mjesta u UN-u ili povezanom tijelu. Najnoviji slučaj bio je Katar, koji je predsjedao ovogodišnjom Međunarodnom konferencijom rada unatoč tomu što nije ispunio svoje obveze prema Upravnom tijelu MOR-a u pogledu reformi, čime je narušen ugled MOR-a i ugrožena njegova uloga kao zaštitnika međunarodnih radnih standarda.

5.15. EGSO očekuje da će novi Europski parlament i Komisija 2024. provedbu konkretnih koraka dogovorenih u okviru „Pakta za budućnost” učiniti glavnim prioritetom u vanjskim odnosima EU-a tijekom sljedećeg institucijskog mandata od 2024. do 2029. Promicanje multilateralizma i poretka zasnovanog na pravilima trebalo bi biti prioritet u političkim smjernicama sljedeće Komisije te bi ga trebalo unijeti u program rada i novi strateški program Europskog vijeća.

5.16. EGSO poziva institucije EU-a da rade na brznoj provedbi preporuka s Konferencije o budućnosti Europe kako bi se ojačala međunarodna uloga EU-a i ponovno uspostavili globalni multilateralizam i ojačana uloga MOR-a ⁽⁹⁾ te istodobno uvelo donošenje odluka kvalificiranom većinom u vanjsku politiku EU-a. Vrijedi razmotriti i reformu Ugovorâ EU-a kako bi se poboljšala mogućnost djelovanja EU-a i povećao njegov utjecaj u UN-u.

5.17. EGSO predlaže da se osnuje koalicija regionalnih organizacija koje dijele slične stavove kako bi bile bolje zastupljene u UN-u, uključujući više prava sudjelovanja njihovih predstavnika u različitim tijelima i agencijama UN-a. Kako bi se postigla bolja zastupljenost globalnog juga, EU bi u provedbi zajedničkih reformi u UN-u trebao surađivati prvenstveno sa svojim najbližim susjedom, Afričkom unijom.

Bruxelles, 14. prosinca 2023.

Predsjednik
Europskog gospodarskog i socijalnog odbora
Oliver RÖPKE

⁽⁹⁾ Konferencija o budućnosti Europe: Izvješće o konačnom ishodu, svibanj 2022., prijedlog 24., točka 5.